

Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymän lausunto Närpiön kaupungin (Pörtehemmet) ARAn avustushakemukseen

Närpiön kaupunki on pyytänyt Pohjanmaan hyvinvointialueelta lausuntoa Pörtehemmetin (17 tehostetun palveluasumisen paikkaa) peruskorjauksen tai uudisrakennuksen johdosta.

Perustelu hanketta puoltavista seikoista

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) edellyttää kunnan sosiaali- ja terveystoimen lausunnon hankkeesta silloin, kun hakemuksessa on kyse tukiasumisesta, palveluasumisesta tai tehostetusta palveluasumisesta (tukiluokat II, III ja IV). Lausunnolla varmistetaan, että hanke on kunnan palvelurakenteen kannalta pitkäkestoinen ja tarkoituksenmukainen.

Kaksitoista kuntaa on siirtänyt hoidon ja huolenpidon järjestämisvastuun Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymälle (ÖVPH) 1.1.2022 lukien. Vuoden 2022 alussa myös Närpiön kaupunki on siirtänyt hoidon ja huolenpidon järjestämisvastuun kuntayhtymälle. Järjestämisvastuu tarkoittaa käytännössä sitä, että kunnat omistavat edelleenkin kiinteistöt, jotka ne ovat omistaneet ennen vuotta 2022. Kuntayhtymä toimii vuokralaisena ja vuokraa asuntoja asiakkaille. Kuntayhtymä vastaa asukkaan tarvitseman hoidon ja huolenpidon tuottamisesta.

Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymällä on palvelustrategia, josta ilmenee, että vuoden 2025 tavoitteena on, että 75 vuotta täyttäneistä ikääntyneistä 92 % asuu kotona, ja vuoden 2030 tavoite on saman ikäryhmän osalta 94 %. 75 vuotta täyttäneiden määrä on Närpiössä 1443 (vuonna 2022). Vuoden 2025 ennusteen mukaan määrä lisääntyy 1569:ään ja 1671:een vuonna 2030 sekä 1757:ään vuonna 2040. Nykyisin Närpiön kaupungin maantieteellisellä alueella on 148 tehostetun palveluasumisen paikkaa, mikä vastaa 10,26 % 75 vuotta täyttäneiden asukkaiden määrästä. Närpiössä ei ole tällä hetkellä jonoa tehostettuun palveluasumiseen.

Ajatuksena on, että uudisrakentaminen on tarkoituksenmukaisempaa kuin nykyisten tilojen peruskorjaus. Uudisrakennus korvaa nykyisen, vuonna 1991 rakennetun Pörtehemmetin. Uudisrakennuksen tarkoitus korvata nykyiset 17 asumispaikkaa. Uudisrakennuksen etuna on, että se mahdollistaa joustavuuden, muunneltavuuden ja asiakaslähtöisyyden ja voidaan suunnitella tilatehokkaasti. Tämän arvioidaan voivan vähentää 17 asumispaikan vaatimaa kokonaisneliömäärää. Lisäksi uudisrakentamisen yhteydessä voidaan harkita, korvataanko nykyinen valmistuskeittiö vai onko jakelukeittiö tarkoituksenmukaisempi. Ympäristön kannalta uudisrakentamisen katsotaan myös vähentävän ympäristövaikutuksia energiatehokkuuden kautta.

Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymä puoltaa ARA-rahoituksen hakemista uudisrakennukselle, joka vastaa Pörtehemmetiä ja sen 17 nykyistä paikkamäärää niiden päätösten mukaisesti, jotka Pohjanmaan hyvinvointialueen aluehallituksessa (13.6.2022) ja Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymän hallituksessa (14.6.2022) on tehty.

Hankkeen tiedot

Nykytilanteessa kaksi asiakasta jakaa Pörtehemmetissä saman kylpyhuoneen, mikä ei ole tarkoituksenmukaista. Yleisten tilojen neliömäärä on suhteellisen suuri. Joustavan, muunneltavan ja tilatehokkaasti suunnitellun uudisrakennuksen etuna on, että 17 asumispaikan vaatimaa kokonaisneliömäärää arvioidaan voitavan vähentää. Uudisrakentamisella on myös mahdollista tukea asiakasta osallistavaa toimintaa ja parantaa asukkaiden arkiaktiivisuutta.

Tehostetun palveluasumisen ohjautumisen kriteerit on yhtenäistetty Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymässä vuoden 2022 aikana. Asumispaikan myöntäminen perustuu asiakkaan toimintakyvyn arviointiin ja arvioinnin avulla saataviin mittariarvoihin (RAI-mittari/kognitio ja fyysinen toimintakyky). Kaikille asukkaille laaditaan hoito- ja palvelusuunnitelma, joka on perustana asiakkaiden saamalle hoidolle ja huolenpidolle.

Nykyinen henkilöstöressurssivaatimus on 0,60 hoitajaa asukasta kohden. 1.4.2023 alkaen vaatimus on 0,70 hoitajaa asukasta kohden. Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymässä on keskimäärin n. 0,65 hoitajaa/asukas. Myös Pohjanmaalla on haasteita henkilöstön saatavuudessa.

Hankkeen palvelujen järjestäminen

Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymän palvelustrategian mukaan tavoitteena on, että vuonna 2025 kotona asuu 92 % ja vuonna 2030 94 % 75 vuotta täyttäneistä. Nykytilanteessa Pohjanmaalla n. 90,5 % 75 vuotta täyttäneistä asuu kotona. Tehostetun palveluasumisen jonotusaika vaihtelee tällä hetkellä koko alueella 0–4,5 kuukauden välillä. Kotihoidon ja asumispaikan tarpeen lykkääminen vaatii mitavaa panostusta edistäviin, ehkäiseviin ja kuntouttaviin palveluihin.

Kuntayhtymässä on yhteensä n. 1800 tehostetun palveluasumisen paikkaa, joista 600 on ulkopuolisia asumispaikkoja, jotka ostetaan palvelusetelien tai sopimusten kautta. Loput asumispaikat kuntayhtymä tuottaa itse. Nykytilanteessa kuntayhtymä tuottaa itse kaikki tehostetun palveluasumisen paikat Närpiössä.

1.4.2023 voimaan tulevan 0,7:n henkilöstömitoitusvaatimuksen täyttämiseksi Pörtehemmetiin tarvitaan yksi hoiva-avustaja lisää 1.4.2023 alkaen. Pörtehemmetin lääkäripalvelut järjestetään etälääkäripalveluina ostosopimuksella.

Päiväys ja allekirjoitus

_____ / _____

_____